

Gruppeledere og medlemmer av partssammensatt utvalg i Rogaland fylkeskommune
Postboks 130 sentrum
4001 STAVANGER

Utdanningsforbundet Rogalands innspill til Rogaland fylkeskommunes behandling av KS' debattheft 2025

Forventningsgapet

Nasjonale myndigheter

KS uttrykker ønske om mer fleksibilitet og økt lokalt handlingsrom som motvekt til såkalt «statlig detaljstyring», inkludert reguleringer i lov og forskrift. Utdanningsforbundet Rogaland understreker imidlertid viktigheten av å sikre elevenes likeverdige rett til opplæring, uavhengig av bosted og fylkeskommunens budsjettsituasjon. For å oppnå dette må fag- og timefordeling, med et minste årstimetall, være regulert i et nasjonalt læreplanverk.

Fag- og timefordelingen har lenge vært under press. I 2008 var årstimetallet i fag tema for et nasjonalt tilsyn, som avdekket at ingen fylkeskommuner oppfylte lovens krav om et forsvarlig system for å sikre elevenes rett til minste årstimetall. NIFUs rapport «*Får elevene den opplæringen de har krav på?*», utarbeidet på initiativ fra Kunnskapsdepartementet i 2016, bekreftet de samme avvikene. Videre gjennomførte Statsforvalteren i 2023 tilsyn med Rogaland fylkeskommune, som heller ikke kunne dokumentere et forsvarlig system for opplæring i samsvar med fag- og timefordelingen i Kunnskapsløftet.

Fag- og timefordelingen i Kunnskapsløftet utgjør en minstestandard og sikringsbestemmelse for at opplæringsaktivitetene rammes inn på egnet måte til å oppfylle de samlede kompetansemålene i fag. Utdanningsforbundet Rogaland advarer mot at årets tematisering av forventningsgapet brukes som en anledning til å svekke elevenes opplæringsrett eller til å legitimere opplæring som ikke er i samsvar med læreplanverket. Tvert imot er det avgjørende at opplæringen følger prinsippene i Kunnskapsløftet (LK20).

Veien mot et bærekraftig arbeidsliv

Mellomoppgjøret 2025

I Kunnskapsdepartementets rekrutteringsstrategi, «*Flere lærere i barnehage og skole – Strategi for rekruttering til lærerutdanningene og læreryrket 2024–2030*», har KS forpliktet seg til å forhandle lønns- og arbeidsvilkår for ansatte i kommunesektoren, inkludert lærere, for å bidra til god rekruttering.

Det er ingen tvil om at konkurransedyktig lønn er en nøkkelfaktor for å tiltrekke seg flere til lærerutdanningen og læreryrket.

I en nylig publisert kommentar fra Eva Grinde i *Dagens Næringsliv* pekes det på en underliggende årsak til lærermangelen:

«Jeg trenger ikke studere i fem år for å bli overstyrt på lav lønn resten av livet», tenker kanskje unge mennesker der de kikker inn i søkeskjemaene til Samordna opptak for høyere utdanning. Kan vi klandre dem? (Norsk skole opplever en dobbel krise, 11.01.25 | DN)

Grinde peker på noe essensielt: For å rekruttere lærere må verdsettingen av yrket forbedres.

Rogaland fylkeskommune må bidra til å sikre at profilen i 2025-oppgjøret inneholder:

- En ramme som sikrer reallønnsvekst og en profil med prosentvise lønnstillegg, fremfor kronetillegg som gir lavere lønnsvekst til de med lengst utdanning og ansiennitet.
- En tydelig prioritering av lærere i skolen, spesielt stillinger som krever mastergrad eller annen høyere utdanning med minst fem års omfang.
- Ingen avsetning av midler til lokale forhandlinger. Dokumentasjon fra partssammensatt utvalg viser at undervisningspersonalet (U5) taper lønsmessig terreng sammenlignet med andre stillinger i kommunal og fylkeskommunal sektor. Omtrent en tredjedel av lønnsetterslepet på 14,1 prosent i perioden 2004–2019 skyldes lokale forhandlinger (*Partssammensatt utvalg: Lønnsutvikling for undervisningsansatte sammenlignet med øvrige ansatte i KS-området*). Til tross for et relativt godt oppgjør i 2024 har lønnsetterslepet for lærerne fortsatt å øke etter 2020.

Strategisk utvikling av avtaleverket

Det er gode grunner til å beholde garantilønnssystemet for stillingskoder i kapittel 4, da dette systemet har legitimitet blant ansatte og gir fylkeskommunene et transparent og effektivt lønssystem. Systemet uttrykker også verdsetting av både utdanning og realkompetanse.

En sentral arbeidstidsavtale for undervisningspersonalet (U5) sikrer elevene likeverdig tilgang til læreren, uavhengig av fylkeskommunens økonomi. Dette bidrar til å utjevne konkurransevilkårene for elever, både i opplæringen og ved kvalifisering til videre studier og arbeidsliv, uavhengig av bosted. Samtidig er det nødvendig å styrke tidsressursene til viktige sosialpedagogiske funksjoner, blant annet ved å øke ressursene til kontaktlærere og skolenes rådgivningstjenester.

Med vennlig hilsen
For Utdanningsforbundet Rogaland

Bjørn Brown
HTV

Brevet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevet signatur.

Kopi til: Eiliv Fougner Janssen - direktør opplæring